

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

vers. 24.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82999](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82999)

*deus eius voluntatem, audit nos. Si quid aliud petimus,
non audit. Eius vero voluntas non semper nobis cer-
neatur perfecta est.*

Quæ dare decreuerit, donec euentu rerum voluntatem ostendat, incertum est.

VERSUS 24.

Respondens autem Iesus, dixit eis:
Interrogabo vos & ego unum ser-
monem, quem si dixeritis mihi &
ego dicam vobis, in qua potestate
hoc facio.

QVÆSTIO I.

*Cur Phariseis non respondet, sed eludere aliâ
questione videtur?*

§. 1. **M**alitiola & insidiola interrogatio hypo-
critarum alio responso digna non fuit;
Nam quocunque Christus modo sese explicuisset, ad
calumniam traheri erat. Deinde dubitare non po-
terant Deo esse, quæ iam toto tempore viderant.
Interim ex ea ipsa, quam proposuit questione respon-
sum sufficiens habebant. Si enim confessi essent Ba-
ptistam Ioannis esse de cælo, & doctrinam prædica-
tionemque: quod populus credebat, testimonio et-
iam quod de Christo sæpius inculcatur credere oportu-
issimum. Sinegrent, turbam timebant, ne eos lapida-
ret, si contra Baptistam loquerentur. Itaque grauiter
eos pertrinxit: nam sciebant Baptistam dedisse te-
stimonium de Christo, eumque Messiam præuiatum,
& publice proclamasse, nec tamen falsum eius testi-
monium dicere audebant metu lapidationis: at
Christo, quod se Messiam diceret clam, palam, tan-
quam blasphemam mortem machinatur. Si ergo ne-
sciebant, an Ioannis præconium esset de cælo, quod
dixerat Iesum Nazarenum esse Christum, non pote-
rant Christum damnare, qui se præferbat eum esse,
quem Baptista esse protestatus erat. Itaque in Chri-
sto etiam Ioannem damnabant, & impostorem iudi-
cabant, qui Pseudochristum pro vero vendidisset. Sua
igitur auctoria, se ipsi circumueniunt, & iniquos iudices
esse demonstrant.

Negant vero illud, quod alii omnes scire se fate-
bantur. Quod si dubii de testimonio Ioannis fuissent,
certos eos facere tot miracula poterant.

Occasionem autem capiunt, vt mox initio, in ipso
tempore ingressu eum percellant; Proponunt enim
quaestionem in *ἰσὺν αὐτοῦ* ingresso ipsi, vel vt eodem
sensu alia habent exemplaria, in *ἰσὺν αὐτοῦ*, ingre-
ssus ipso: Merito itaque eas alio responso non di-
gnatur, quomodo enim crederent affirmanti, qui
nec Ioanni, nec tot virtutibus in ipso momento au-
thoritatem filii Dei testificantibus non credebant?
Quia sanitatem gentis suae oppugnabant, quam ma-
lebant morbis & miseris contabescere, quam me-
dici gloriari eius curatione inlarescere, & augeri.
Tam exoli curatorem, vt ne praeterea quidem reci-
peret ab eo vellent. Specioso praetextu vocationem
obiciunt, quasi ille se missu Deiingeret, cuius au-
thoritatem in singulis dies, quasi exerta manu Deus
sanabat. Non querebant ergo vt dicerent, sed vt res-
pondentem illaquearent, quare alia eas quaestione
abigunt.

§. 2. Mirari se fingebat, non vocatum docere.
 λέγει, inquit Chrysostomus, τοῦτον ἐστὶν τὸν δι-
 δασκαλὸν ἰδεῖν ὁποῦν· λέγεις ἀπὸ τοῦ ὀνόματος, ὅτι το-
 νωτῶν ἐστὶν ὁ ἐπιδείξας. Tale autem est quod dicitur: Quan-
 tum Adams Conzen in Evang. Tom. I.

do tu magisterij sedem ascendisti, aut quando sacerdos ordinatus, quia tantâ potestate vteris?

Christus illis respondere non potuisset, si signa non fecisset, nunc illi mirari nisi malevole non poterant. Nos Sacerdotibus comparant Sectarii, cum ab illis vocationis & missionis documenta postulamur: vel humana; si ab hominibus se missos affument; vel diuina; si immediatam a Deo se potestatem accepisse gloriarentur. At nos illos Christo nequaquam confitemur. Nullo enim signo missionem asserere possunt. Qua enim potestate ad docendum proruperunt illi, qui primæ religionem mutarunt? Signa igitur Apostolorum querimus, nec, nisi se vocatos doceant, credimus. Magna nobis causa est, ne veterem doctrinam deferamus, nisi se missos probent, ut religionem innovent. Lutherus sane in examinanda & credenda vocatione difficilis est. Epistola ad Borussiam ducem, edita anno 1532. scribit. [Testimonium, inquit, totius Sanctæ Christianæ Ecclesiæ (tamen si præter illud nihil nobis reliquum esset) solum nobis sufficere deberet ad insitendum in hoc articulo. Cæ- næ, & ad non audiendos planeque reiiciendos phariseos Spiritus: quia periculosum est & horrendum, quidquam vel audire, vel credere contrā vnamque reificationem, fidem, & doctrinam totius sanctæ Christianæ Ecclesiæ, quæ ab initio vsque ad nos, supra M.D. annos in toto orbe terrarum concorditer fessit. Si nouus articulus esset, & non a principio Christianæ Ecclesiæ, neque in omnibus Ecclesiis, vel totā Christianitate per omnem mundum sparsa, creditus: non esset tam periculosum, vel horrendum, de eo vel ambigere, vel disputare, an recte crederetur. Sed postquam a principio, & quam late Christianitas patet, consentienter creditus fuit: is profecto, qui iam de eo dubitat, idem facit, ac si Christianam Ecclesiam non crederet, simulque non tantum damnat totā sanctam Christianam Ecclesiam, tanquam damnatam hæreticam, sed ipsum etiam Christum, & omnes Apostolos, & Prophetas, qui articulum fidei nostræ. Credo sanctam Christianam Ecclesiam, fundarunt, & poterent testari sunt: ut Christus Matthæi vicesimo octauo inquit: *Ero vobiscum vsque ad consummationem sæculi*: & S. Paulus i. Timoth. 3. *Ecclesia Christi est columna & firmamentum veritatis*. Similiter redarguit eos propria eorum opinio: dum de textu inter se præliantur, & penè seprem vel octo, quot textus, tot sectas faciunt, neque certi quicquam docent: nec conscientias hominum constanter instrunt. Itaque moneo & rogo (ego Lutherus) ut Celsitudo tua istos homines vitet, necesse in prouincia sua patiatur, secundum S. Pauli & S. Spiritus superioriori loco adductum consilium. Considerandū enim est Celsitudini tuæ, si eiusmodi sectariorum spiritus admitteret & ferret, quibus tamen obistere & occurrere posset; eius conscientiam horribiliter grauatum, & fortassis nunquam rursus placatum iri: non tantum propter animas, quæ, cum a Celsitudine tua seruari possent, seducuntur & damnantur: Sed etiam propter vniuersam sanctam Ecclesiam: contra cuius tam diu vniuersam, & ad nos ductam & vbiq; seruata, & vnanime testimonium, ut quidquid doceri sinatur, cum impediri possit, intolerabile est grauamen conscientiæ. Ego mallem, ut non tantum omnes sectariorum Spiritus, sed omnium Regum & Principum sapientia & iura cōtra me restarentur; quam ut vnicum punctum vel litteram vnicam totius Sanctæ Christianæ Ecclesiæ contra me audirem vel viderem: quia nō sicut ludi potest cum articulis fidei, qui ab initio, & quousque Christianis orbis est, vnanimiter crediti sunt: sicut ludi potest cum Pontificis vel Cæsaris iuribus, vel aliis humanis traditionibus Patrum vel Concilio- rum.] *Hæc Lutherus Evangelista Germaniæ.*

